

Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd / seksuelle krenkelser

Veiledning og prosedyrer for
ansatte, frivillige og tillitsvalgte i
Søndagsskolen Norge

SØNDAGSSKOLEN
Jesus til barna

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING

DEL I: HOLDNINGER

I Definisjoner

I.1 Seksuelle krenkelser

2 Menneskesyn

2.1 Bibelsk menneskesyn

2.1.1 Mennesket - et relasjonsvesen

2.1.2 Mennesket - en helhet

2.1.3 Mennesket - en spenningsfylt skapning

2.2 Konsekvenser av et kristent menneskesyn

2.2.1 Mennesket er et relasjonsvesen

2.2.2 Mennesket er en helhet

2.2.3 Mennesket er en spenningsfylt skapning

2.2.4 Bearbeiding av seksuelle krenkelser

3 Det kristne fellesskapet

3.1 Bibelsk utgangspunkt

3.2 Konsekvenser

«Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser»
vedtatt i landsstyret 09.06.17 i sak 31/17. Revidert siste gang i landsstyret 12.02.21 i sak 10/21.

3.2.1 Hensynet til den krenkede kommer først

3.2.2 Det kristne fellesskapets sårbarhet og mulighet

4 Samfunn - lovverk og rettsvern

4.1 Bibelsk utgangspunkt

4.2 Konsekvenser

4.2.1 Aktuelle samfunnsinstanser

4.2.2 Lovverket

4.2.2.1 Straffelovens bestemmelser

4.2.2.2 Likestillingsloven §8 a

4.3.3.2 Arbeidsmiljølovens bestemmelser

5 Søndagsskolen Norges verdier

5.1 Utdrag av Verdidokument for Søndagsskolen Norge

5.1.1 Visjon og formål

5.1.2 Fellesskapsverdier i Søndagsskolen Norge

5.1.3 Barna

5.2 Søndagsskolen Norges verdier i forhold til grenseoverskridende adferd, seksuell trakassering, seksuelle krenkelser og overgrep.

DEL 2: HANDLINGER

6 Fordeling av ansvar

6.1 Målsetting

6.2 Landsstyret - politisk ansvar

6.3 Generalsekretæren - formelt, administrativt ansvar

«Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser»
vedtatt i landsstyret 09.06.17 i sak 31/17. Revidert siste gang i landsstyret 12.02.21 i sak 10/21.

6.4 Ressursgruppa - rådgivende ansvar

6.5 Koordineringsgruppa - utøvende ansvar

7 Organisasjonens prosedyrer for forebygging og skolering ved seksuelle krenkelser og overgrep

7.1 Overordnet mål

7.2 Prosedyre 1 - Rekruttering av nyansatte

7.2.1 Mål

7.2.2 Prosedyre

7.3 Prosedyre 2 - Rekruttering av frivillige

7.3.1 Mål

7.3.2 Prosedyre

7.4 Prosedyre 3 - Innhenting av politiattest

7.4.1 Mål

7.4.2 Prosedyre

7.5 Prosedyre 4 - Kursing og opplæring av ansatte og frivillige

7.5.1 Mål

7.5.2 Prosedyre

7.6 Prosedyre 5 - Gjennomføring av ulike samlinger og arrangement

7.6.1 Mål

7.6.2 Prosedyre

8 Prosedyre for medarbeidere som får mistanke eller melding om seksuelle krenkelser

8.1 Mål

8.2 Prosedyre

8.2.1 Melding skal gis videre til generalsekretæren

8.2.2 Den anklagede skal ikke kontaktes

9 Taushets-, avverge- og meldeplikt

9.1 Taushetsplikt for spesielle yrkesgrupper

9.2 Taushetsplikt for alle ansatte og tillitsvalgte

9.3 Problemstillinger knyttet til taushetsplikten

9.4 Betroelse fra barn under 16 år

9.5 Betroelse fra en person mellom 16 og 18 år

9.6 Informasjon om krenkelse i skriftemål

9.7 Avvergeplikten

9.8 Meldeplikt til Barnevernet

10 Prosedyre for koordineringsgruppa

10.1 Generelle prosedyrer

10.2 Koordineringsgruppas prosedyre i forhold til den utsatte

10.2.1 Mål

10.2.2 Prosedyre når den utsatte er under 18 år

10.2.3 Prosedyre når den utsatte er over 18 år

«Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser»
vedtatt i landsstyret 09.06.17 i sak 31/17. Revidert siste gang i landsstyret 12.02.21 i sak 10/21.

10.3 Koordineringsgruppas prosedyre i forhold til den anklagede

10.3.1 Mål

10.3.2 Prosedyre om en sak ikke er politianmeldt

10.3.3 Prosedyre ved avklaring av at anklage ikke er troverdig

10.3.4 Prosedyre når anklagen bekreftes

10.3.5 Håndtering av en sak som henlegges av politiet eller en ikke-anmeldt sak der ord står mot ord

10.4 Koordineringsgruppas prosedyre når Søndagsskolen Norge er organisasjon #1 - egne arrangement

10.4.1 Definisjon

10.4.2 Mål

10.4.3 Prosedyre

10.5 Koordineringsgruppas prosedyre når Søndagsskolen Norge er organisasjon #2 - forsamlingsarbeid

10.5.1 Definisjon

10.5.2 Mål

10.5.3 Prosedyre

11 Prosedyre for informasjon når krisen oppstår

11.1 Mål

11.2 Grunner til å informere

11.3 Prosedyre

INNLEDNING

Dette dokumentet er satt sammen med bakgrunn i følgende ulike innspill:

- Fem møter med arbeidsgruppa for håndtering av seksuelle krenkelser 2016-2017
- Innspill fra kurs med to repr. fra Kirkelig ressurscenter 24. august 2016 (Gaute Brækken og Dina Willemse)
- Retningslinjer for håndtering av seksuelle krenkelser, felles plan for Imf, NLM, NMS og Normisjon, vedtatt på Normisjon sitt landsstyremøte 16. oktober 2009.
- Følgende litteratur:
 - * Forebygging og håndtering av seksuelle overgrep, Kirkerådet 2013
 - * Øvelsesverksted, Kirkelig ressurscenter (2013)
 - * Samtaler og forbønn, Kirkelig ressurscenter
 - * Det som ikke skulle skje, Gunnar Ringheim (2015)
 - * Trygge rom, Engedal, Persson og Torp (2013)
 - * Ressursdokument for menighetens arbeid med seksuelle krenkelser, Kirkelig Ressurscenter
 - * Kirkens samtaler med barn og ungdom, om taushetsplikt og profesjonelt skjønn, Kirkelig Ressurscenter

DEL I: HOLDNINGER

I DEFINISJONER

I.1 Seksuelle krenkelser

Seksuelle krenkelser handler først og fremst om misbruk av makt. Makt innebærer å ha mulighet til å påvirke og øve innflytelse over andre og få gjennomslag for sin vilje. Makt kan brukes både positivt og negativt. Positivt kan vi anvende makten til å støtte og myndiggjøre en annen, negativt ved å ta kontroll over en annen og krenke vedkommende. Vi legger følgende definisjon til grunn for hva som menes med seksuelle krenkelser:

Med seksuelle krenkelser menes at den som har størst makt i en relasjon mellom personer i et asymmetrisk maktforhold, anvender en seksualisering av relasjonen på en slik måte at den andres intimitetsgrenser blir krenket. (fra Tormod Kleiven: «Intimitetsgrenser og tillitsmakt»)

Seksuelle krenkelser skjer alltid i sammenheng med et asymmetrisk maktforhold. Dette er et maktforhold der den ene personen har mer makt enn den andre i relasjonen. Maktubalansen kan for eksempel skyldes forskjell i alder eller modenhet, at en part har en tillitsposisjon som gir stor innflytelse og dermed makt, at en part er spesielt sårbar på grunn av en vanskelig livssituasjon og lignende forhold. Et barn har mindre makt enn en voksen, en som går i sjelesorg har mindre makt enn sjelesørgeren. Når en relasjon i et slikt asymmetrisk maktforhold blir seksualisert, betyr det at rolle og tillit blir misbrukt på en slik måte at et menneske i en sårbar situasjon blir utnyttet istedenfor å bli beskyttet. Seksualiteten blir brukt som et maktmiddel til å få kontroll over den andre for å dekke egne behov.

Seksuelle krenkelser kan dreie seg om hele spekteret av seksuelle handlinger, fra krenkende ordbruk til påført samleie og tilsvarende handlinger (Jf. Straffelovens bestemmelser 4.2.2.1.) En seksuell krenkelse består av tre deler: En relasjon, ytre handlinger og en opplevelse av å ha blitt krenket.

- a. En relasjon: En krenkelse er basert på at krenkeren har maktmulighet til å krenke. Erfaring viser at dette i kristen sammenheng i de aller fleste tilfeller er den makt krenkeren får gjennom et tillitsforhold. Dette tillitsforholdet er ofte knyttet til at krenkeren har en hjelper- eller lederposisjon i forhold til den krenkede, og er derfor et tillitsbrudd. Krenker påfører den krenkede både uønskede seksuelle handlinger og en vond opplevelse av å være delaktig og medansvarlig for krenkelsen.
- b. De ytre handlingene kan i utgangspunktet beskrives likt av både den krenkede og krenkeren.
- c. Den krenkedes opplevelse av det som har skjedd er helt annerledes enn krenkerens

opplevelse. Krenkelsen er knyttet til opplevelsen av å bli fratatt kontrollen over egen kropp, egne følelser og verdier og å bli påført uønskede og skambelagte handlinger.

Seksuelle overgrep er handlinger barn og unge ikke kan forstå eller ikke er modne for. De kan ikke frivillig gi samtykke til det de er involvert i. Det som skjer, krenker barnets eller den unges integritet, og det er voksnes behov, knyttet til seksualitet og makt, som tilfredsstilles.

2 MENNESKESYN

Det kristne menneskesynet legger vekt på at mennesket er skapt av Gud i Guds bilde. Alle mennesker er elsket av Gud og har samme absolutte og ukrenkelige verdi. Det kristne menneskesynet må være utgangspunktet for hvordan vi forstår og håndterer seksuelle krenkelser. Vi vil i det følgende beskrive mennesket ut fra tre synsvinkler: som et relasjonsvesen, som en helhet av kropp, sjel og ånd, og som en spenningsfylt skapning med mulighet til både det gode og det onde. Deretter vil vi peke på hvilke konsekvenser et slikt menneskesyn får med tanke på seksuelle krenkelser.

2.1 Bibelsk utgangspunkt

2.1.1 Mennesket – et relasjonsvesen

At mennesket er skapt i Guds bilde, betyr blant annet at mennesket er et relasjonsvesen; det er skapt til å leve i forhold til andre.

- Vi ble framfor alt skapt til fellesskap med Gud: Gud talte *om* dyrene, men han talte *til* mennesket – og fikk svar. Vi har fått muligheten til å kommunisere og ha fellesskap med vår Skaper.
- Fellesskapet mellom Gud og mennesket ble brutt gjennom syndefallet. Da Jesus sonet våre synder på korset og stod opp igjen fra de døde, la han grunnlaget for gjenopprettelse og tilgivelse.
- Jesu død og oppstandelse bekrefter alle menneskers absolutte og uendelige verdi. Jesus viste også ved sin omsorg for det enkelte mennesket at alle er like verdifulle, og at vi har et spesielt ansvar for de som står svakt i samfunnet (jf. Jesu forhold til barn, Mrk 10, 13ff).
- Vi ble skapt til fellesskap med hverandre. Gud vil at fellesskapet mellom mennesker skal være preget av omsorg og respekt.
- Vi ble skapt som seksuelle vesener. Kjønn og seksualitet er skapt og villet av Gud.
- Vi ble skapt til ansvar. Det vi mennesker gjør mot hverandre, angår vår Skaper. Han har gitt oss fornuft og samvittighet og evne til å skille mellom rett og galt, godt og vondt. Gud har også gjort sin vilje kjent for oss i sitt ord, Bibelen. Derfor er vi ansvarlige for våre handlinger, både overfor Gud og medmennesker.

- Vi ble skapt til arbeid og tjeneste. Guds kall til medarbeiderskap gjelder både på det verdslige og på det åndelige området.

2.1.2 Mennesket – en helhet

Mennesket er en helhet som består av både ånd, sjel og legeme, (jf. I Tess 5,23). Den åndelige siden angår bl.a. vårt forhold til Gud og meningen med livet. Den fysiske siden har med kroppen vår å gjøre, og den psykiske siden har med tanker, vilje og følelser å gjøre. Disse tre sidene - sammen med den sosiale siden som angår fellesskapet med andre mennesker - henger nøye sammen og påvirker hverandre og livet som helhet.

2.1.3 Mennesket – en spenningsfylt skapning

Bibelen setter et svimlende verdistempel på mennesket, det er nesten lik Gud (Salme 8,6). Samtidig finner vi en realisme som regner med at menneskets mulighet til ondskap er grenseløs (Salme 14,3; Rom 3,10ff). Syndefallet plantet kimen til det destruktive og livsødeleggende i hvert eneste menneske, samtidig som vi fortsatt bærer Guds stempel. Derfor er mennesket en spenningsfylt skapning. Det har muligheter til å gjøre både det gudgitte gode og til djevlsk ondskap.

Et kristent menneske, som ved dåpen og troen er gjenfødt til et nytt liv og har fått del i den nye natur, har fortsatt lysten til det onde i sitt hjerte. Martin Luther beskriver denne realiteten med uttrykket «samtidig rettferdig og synder». Denne dobbeltheten gir seg utslag i tanker, ord og gjerninger. Vi kalles derfor som kristne til å leve i åpenhet og oppgjør med våre liv, både overfor Gud og mennesker. Til hjelp har vi fått Guds ord, nattverden, skriftemålet og det kristne fellesskapet.

2.2 Konsekvenser av et kristent menneskesyn

Søndagsskolen Norge har et spesielt ansvar for at konsekvensene av et kristent menneskesyn formidles til barn på en forståelig måte.

2.2.1 Mennesket er et relasjonsvesen

a) *Seksuelle krenkelser må ikke forekomme*

Alle mennesker er elsket av Gud og har samme absolutte verdi og må derfor ikke krenkes. Å krenke et medmenneske seksuelt er også en krenkelse av Gud som har skapt dette mennesket og har omsorg for det. Samtidig er det brudd på fellesskapets normer og kan

også være straffbart i forhold til samfunnets lover.

En ansatt, en frivillig medarbeider eller en tillitsvalgt må derfor aldri invadere, krenke eller misbruke barn, ungdom, eller andre seksuelt. Det er brudd både på Guds bud og vilje, på de etiske retningslinjer som gjelder i Søndagsskolen Norge, og ofte dreier det seg om kriminelle handlinger som rammes av straffeloven.

Samtykke fra den annen part vil ikke fritta den ansatte, frivillige medarbeider eller tillitsvalgte for ansvar. Ulikheten i maktforholdet gjør at et slikt samtykke er uten gyldighet.

b) *Seksuelle krenkelser må forebygges*

Seksualiteten er Guds gode gave som må forvaltes rett. Dette må det undervises om i utdanningen av medarbeidere, sammen med temaer knyttet til seksuelle krenkelser. Det er Søndagsskolen Norges ansvar å sørge for at medarbeidere har en nødvendig kompetanse og beredskap, også på dette området.

c) *Vi må ta utgangspunkt i opplevelsen til den utsatte*

Når krenkelser skjer i kristne sammenhenger, nyter som regel den anklagede stor respekt og tillit. Den anklagede kan lett definere det som skjedde på en helt annen måte enn den som opplever seg krenket. Vi må som Jesus stille oss på den svakestes side og se virkeligheten fra den utsattes utgangspunkt. Det får konsekvenser:

Den som kommer med en historie om krenkelser må oppleve å bli hørt og tatt på alvor. Det betyr at ansvarlig instans må gjøre det en kan for å avklare sakens innhold og følge de prosedyrer som dette dokumentet legger opp til. Når en anklage framsettes, skal det alltid føre til handling.

Seksuelle krenkelser må kalles ved sitt rette navn og realitetene i det som skjedde må ikke omskrives. Ord som forelskelse og gjensidighet er uegnet som sakssvarende beskrivelse fordi det er ord som tilslører maktforholdet og gjør den utsatte medskyldig i det som skjedde. Handlingene må beskrives slik den utsatte opplevde dem: som tillitsbrudd, seksuell utnyttelse, maktmisbruk eller vold.

Den som har krenket en annen seksuelt må bære det fulle og hele ansvaret for det han/hun gjorde. Den utsatte er uskyldig og har ikke noe medansvar for det som skjedde. Vedkommende har vært utsatt for en krenkelse av et menneske som hadde ansvar for å beskytte han/henne.

d) *Den skyldige må stilles til ansvar*

Både Gud og samfunnet stiller oss til ansvar for våre handlinger. Den som har krenket et medmenneske må erkjenne sin synd, sin skyld og sitt ansvar, bekjenne det for Gud og mennesker og gjøre opp for seg så langt som mulig. Å bekjenne sine synder for Gud er første skritt på veien. Men det må følges opp med oppgjør også i forhold til mennesker og samfunnet.

e) Tilgivelse er en mulighet

Tilgivelse handler ikke om å glemme eller bagatellisere det som skjedde. Det handler om å huske, fastholde og plassere skyld. Grunnlaget for tilgivelse er at ansvaret og skylden for de onde handlingene er gitt tilbake til krenkeren, og den krenkede har fått en oppreisning som har gjort det mulig å ta tilbake makten i eget liv. Tilgivelse fra mennesker er ikke noe den som har krenket en annen kan kreve, og den utsatte må ikke utsettes for press eller forventning om at hun eller han må tilgi. Straffbare handlinger bør anmeldes og behandles i rettssystemet. Tilgivelsens innhold blir misbrukt når det å tilgi blir framsatt som en kristenplikt eller et krav til den utsatte.

f) Krenkeren må bære konsekvensene

Den som har krenket en annen må bære konsekvensene. Det betyr normalt å tre ut av stilling eller tillitsposisjon, i noen tilfeller også å vike plassen i det lokale kristne fellesskapet og finne sin plass et annet sted, dersom det er nødvendig for den krenkedes deltakelse i det lokale fellesskapet. Dersom det er snakk om straffbare handlinger må en bære samfunnets straffereaksjon.

2.2.2 Mennesket er en helhet

Når grenser blir overskredet og et menneske blir krenket på det seksuelle området, får det svært alvorlige følger. Det er ikke bare personens kropp, den fysiske siden, som blir invadert. Krenkelsene får følger også for de andre sidene ved livet:

a) Skadevirkninger på det psykiske området

De seksuelle krenkelsene setter dype og vonde spor på det psykiske området, i tanke- og følelsesliv. En sterk skam- og skyldfølelse kan oppstå, selv om den er uberettiget. Hvor alvorlige de psykiske skadevirkningene blir, henger ikke bare sammen med hvor alvorlig de ytre handlingene var. Selv krenkelser som sett utenfra kan se bagatellmessige ut, kan skape store psykiske problemer.

b) Skadevirkninger på det åndelige området

Når det er en åndelig autoritetsperson som har gjort seg skyldig i seksuelle krenkelser, involveres den utsattes åndelige side i særlig grad. Krenkelsene vil som regel skade både gudsbilde og gudsrelasjon, særlig der hvor Gud er blitt brukt til å rettferdiggjøre krenkelsene. Det kan føre til et forvrengt gudsbilde som preges av det maktmisbruk en har vært utsatt for, og som ødelegger muligheten til en god og tillitsfull gudsrelasjon.

c) Skadevirkninger på det sosiale området

Kontakten med venner og familie blir også skadelidende. Den utsatte må ofte hemmeligholde krenkelsene, noe som får følger for vedkommendes sosiale relasjoner. Det kan bli vanskelig å gå både i det kristne fellesskapet, eller for barns del søndagsskole, barnehage og skole, hvor hun/han kanskje har sine viktigste vennskapsforhold. Det som skjedde har fått alvorlige følger også for det sosiale livet.

d) Skadevirkninger på det fysiske området

Kroppen ble kanskje ikke skadet i ytre, synlig forstand da krenkelsene skjedde. De fysiske krenkelsene kan ha forskjellig alvorlighetsgrad. Men kroppen «husker» likevel hva som skjedde og kan vise det i form av smerter og ulike fysiske symptomer. Forskning viser en klar sammenheng mellom at barn som blir krenket også i stor grad blir syke voksne (jf. The Adverse Childhood Experiences study, ACE studiene).

2.2.3 Mennesket er en spenningsfylt skapning

Dette innebærer:

a) Vi må ikke være naive

Det kristne menneskesynet er realistisk på at kristne kan gjøre onde handlinger. Vi skal derfor ikke være naive i den forstand at vi tror at noen av oss er unntatt muligheten av å kunne påføre et annet menneske dype sår og krenkelser.

b) Vi må ikke skjule at seksuelle krenkelser skjer

Vi må snakke ærlig om livet. Det betyr at vi ikke skal skjule at seksuelle krenkelser også skjer i kristne sammenhenger. Vi må ta problemet på alvor og ikke bagatellisere det eller tie det i hjel.

c) Vi må snakke tydelig grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser

Fristelsen kan for eksempel bli stor til å bruke pornografi og tilfredsstille våre egne lyster på måter som er i strid med Guds ord og krenker våre medmennesker. Dette må ikke bli et tabubelagt område, men settes ord på.

d) Vi må gi hjelp til å leve rett

Vi må snakke konkret om helliggjørelse og hvordan det å leve i Guds ord og bruke sjelesorg og skriftemål kan beskytte oss mot å gjøre det onde.

2.2.4 Bearbeiding av seksuelle krenkelser

Å bryte tausheten og hemmeligholdelsen og snakke om det en har vært utsatt for, er det første avgjørende skritt i en bearbeidingsprosess. Det å bli utsatt for seksuelle krenkelser er ofte traumatisk. Sentralt i dette traumet står opplevelsen av tap av kontroll. En som er krenket, er blitt invadert av en person som hun/han hadde tillit til, og som misbrakte tilliten ved å ta kontroll over og krenke både kropp, følelser og verdier. Samtidig ble hun/han ofte påført skylden og skammen for det som skjedde. Dette setter dype og vonde spor, ikke minst når det gjelder selvbilde og fører til tvil på eget verd. Det er derfor viktig at Søndagsskolen Norge oppfordrer utsatte til å søke profesjonell hjelp for å bearbeide krenkelsene over tid. Profesjonell hjelp er ofte også nødvendig selv om krenkelsene ligger mange år tilbake i tid. Vonde følelser kan lagres i årevis, og må opp i dagen og bearbeides hvis smerte skal kunne leges og sår gro.

Samtidig er det viktig for den utsattes heling hvordan vi som ansvarlig arbeidsgiver forholder oss i denne prosessen. Fordi krenkelsen er påført utenfra av en person i en tillits- og maktposisjon, må også den instansen som gav vedkommende person tillit, ta ansvar for det som skjedde. Det innebærer å si tydelig fra at skyld og ansvar ligger hos krenker og bare der, å ansvarliggjøre krenker og å sette i verk tiltak som gjør at vedkommende ikke kan krenke flere. Ved at krenkerens arbeidsgiver slik plasserer skyld og ansvar, bekreftes en ny og annen virkelighetsforståelse for den utsatte. Det gjør det mulig for han/henne å reise seg igjen og ta tilbake makten i sitt eget liv.

3 DET KRISTNE FELLESSKAPET

Vår organisasjon består først og fremst av lokale enheter som med en samlebetegnelse kan kalles kristne fellesskap. Det kan være søndagsskoler tilhørende menigheter / forsamlinger, frittstående søndagsskoler / barnegrupper, eller samlinger på leir eller andre arrangement.

3.1 Bibelsk utgangspunkt

Paulus bruker bildet av et legeme når han skal beskrive hva en menighet er: «Dere er Kristi legeme, og hver enkelt av dere er hans lemmer» (1 Kor 12,27.). Sett fra Guds ståsted er altså menigheten legemliggjøringen av Kristus, og vi som tilhører menigheten er organisk bundet både til Kristus og til hverandre. Det er en sannhet som står uavhengig av følelser og opplevelser fordi den er fundert i Guds virkelighetsbeskrivelse. Det betyr at tilhørighet til menigheten også bygger på helt andre kriterier enn tilhørighet til andre fellesskap.

Et kristent fellesskap består av tilgitte syndere. De har mottatt noe som bare kan bli gitt – tilgivelse. De er hellige fordi de har tatt imot retten til å bli Guds barn. Hellig betyr å være utskilt fra verden og innviet til Gud.

Det kristne fellesskapet har imidlertid også en viktig betydning som et sted for sosial tilhørighet. Det knyttes bånd mellom dem som tilhører fellesskapet fordi de er trossøsken, men også bånd basert på vennskap og interessefellesskap. Det er et fellesskap som gir identitet og tilknytning på mange plan – både sosialt og mentalt, i tillegg til åndelig. Vi er hele mennesker. Det betyr at vi verken kan eller skal skille mellom disse ulike dimensjonene ved det å være menneske og være i et kristent fellesskap. De er vevd i hverandre.

3.2 Konsekvenser

3.2.1 Hensynet til den krenkede kommer først

Gud er på en særskilt måte hos den som uforskyldt er påført lidelse. Derfor er det grunnlag for å hevde at der hvor det er umulig for to parter å gå i samme fellesskap, skal hensynet til den krenkede ha forkjørsrett.

3.2.2 Det kristne fellesskapets sårbarhet og mulighet

a) **Seksuelle krenkelser kan skje i alle fellesskap**

«Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser»
vedtatt i landsstyret 09.06.17 i sak 31/17. Revidert siste gang i landsstyret 12.02.21 i sak 10/21.

Kristne fellesskap har etiske idealer som gjør at seksuelle krenkelser utøvd av tillitspersoner kan virke utenkelig – i hvert fall i vårt fellesskap. Det er viktig å konstatere at seksuelle krenkelser kan skje i ethvert fellesskap.

b) Innsyn og tilsyn utenfra er viktig

Kristne fellesskap består av mennesker som ofte har nære relasjoner til hverandre. Å ha stor tillit til en annen person kan gjøre blind. Derfor er et realistisk menneskesyn kombinert med innsyn og tilsyn utenfra et viktig premiss for å forebygge og avdekke seksuelle krenkelser.

4 SAMFUNN - lovverk og rettsvesen

4.1 Bibelsk utgangspunkt.

Alle mennesker står ansvarlig også overfor myndighetene og samfunnets lovgivning. I rom. 13,1 står det: «*Enhver skal være lydige mot de myndigheter han har over seg. Det finnes ingen myndigheter som ikke er fra Gud, og de som er ved makten er innsatt av Gud.*» Seksuelle krenkelser er altså en samfunns sak, også når krenkelser skjer innenfor et kristent fellesskap og mellom personer som tilhører fellesskapet. Hvem som utenfor fellesskapet skal informeres eller ha kjennskap til sakens innhold er imidlertid avhengig av krenkelsens innhold og art.

4.2 Konsekvenser

4.2.1. Aktuelle samfunnsinstanser

1. Forholdet til politiet.

Den som har blitt seksuelt krenket (eller foreldre/foresatte dersom det handler om et barn) må selv ta stilling til om saken skal politianmeldes. Fra Søndagsskolen Norges side vil vi støtte en politianmeldelse og aktivt hjelpe den utsatte med å melde saken til politiet. Søndagsskolen Norge kan i samråd med den utsatte anmelde saken på vedkommendes vegne, dersom handlingene hun/han forteller om skal ha skjedd mens den anklagede var i lønnet eller frivillig tjeneste i Søndagsskolen Norge.

En politianmeldelse må alltid vente til den utsatte ser at tiden er moden til det. Det er bare den utsatte selv som har rettighetene til sin vonde historie. Unntak gjelder bare i tilfeller som er så grove at politiet etter tips selv setter i gang med etterforskning og reiser eventuell tiltale. Når en sak er politianmeldt skal all etterforskning overlates til politiet. Søndagsskolen Norge skal bidra til at en eventuell politietterforskning gis best mulig arbeidsvilkår.

Ved usikkerhet anbefales det at Søndagsskolen Norge kontakter politiet og beskriver saken anonymt for å få politifaglig veiledning.

2. Forholdet til barnevernet.

Barnevernet er pålagt, gjennom «Lov om barnevernstjenester» å sørge for at barns oppvekstforhold er tilfredsstillende. Når den krenkede er under 18 år, eller det er mistanke om at barn er blitt krenket, er den kommunale barnevernstjenesten rette instans å kontakte. Barnevernet kan også kontaktes anonymt eller med en anonymisert beskrivelse av den aktuelle historien.

3. Forholdet til media

Når en sak er politianmeldt, vil politiet ha et hovedansvar for kontakt med media. For øvrig vises det til prosedyre for informasjons og mediehåndtering i Søndagsskolen Norge.

4.2.2. Lovverket

Som ansvarlig arbeidsgiver skal Søndagsskolen Norge opptre korrekt i forhold til de lover og regler som gjelder i samfunnet. I denne sammenheng vil dette først og fremst gjelde straffeloven, likestillingsloven (gjelder alle) og arbeidsmiljøloven (gjelder ansatte).

4.2.2.1 Straffelovens bestemmelser

Straffelovens kapittel 19 handler om straffbare seksuelle handlinger av forskjellig art og alvorlighetsgrad. Forbrytelsenes art og alvorlighetsgrad har blant annet betydning for hvor lang straff handlingene kan medføre (strafferamme). Hvor lang foreldelsesfristen er avhenger av strafferammen, jo høyere strafferamme, jo lengre foreldelsesfrist.

I Norge er seksuell lavalder 16 år. All seksuell omgang av voksne med barn under 16 år er straffbart, uten hensyn til om barnet samtykket eller selv tok initiativ.

Straffelovens kapittel 19 snakker om seksuelle forbrytelser av tre alvorlighetsgrader: Seksuelt krenkende atferd, seksuelle handlinger og seksuell omgang. I dette dokumentet omtaler vi også her voldtekt og utnyttelse av et avhengighetsforhold.

1. Seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd

Seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd forekommer i handling og ord enten overfor eller i nærvær av noen. Eksempler på dette er blotting, visning av pornografiske filmer eller verbale krenkelser. Det vil si at noen i ord eller handling utviser seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd på offentlig sted, eller dersom de som er til stede ikke har samtykket i det, eller er barn under 16 år.

2. Seksuelle handlinger

Seksuelle handlinger er handlinger som foretas i fysisk kontakt med en annen, for eksempel berøring eller beføling av den utsattes kjønnsorganer eller bryster, innenfor eller utenpå klærne. Seksuelle handlinger er straffbare når de skjer med noen som ikke har samtykket eller når det skjer med barn under 16 år.

3. Seksuell omgang

Seksuell omgang er handlinger med høyest strafferamme. Det er for eksempel når krenkeren trenger inn i den utsattes vagina, analåpning eller munn, eller onanering av kjønnsorganer til den krenkede og/eller krenkeren.

4. Voldtekt

Voldtekt vil si at noen skaffer seg seksuell omgang ved vold eller truende atferd eller at den utsatte er ute av stand til å motsette seg handlingen, for eksempel på grunn av beruselse.

5. Utnyttelse av avhengighetsforhold

I tillegg til selve handlingen er også forholdet krenkeren har til den krenkede av betydning. Straffeloven sier at den som skaffer seg eller en annen seksuell omgang ved misbruk av stilling, avhengighetsforhold eller tillitsforhold straffes med fengsel inntil 5 år. På samme måte straffes den som skaffer seg eller en annen seksuell omgang ved å utnytte noens psykiske lidelse eller psykiske utviklingshemming. Dette gjelder uavhengig av den utsattes alder.

4.2.2.2. Ligestillingslovens §8 a

Denne paragrafen sier at seksuell trakassering er forbudt. Med seksuell trakassering menes «uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammes» Det er alltid den som utsettes for ordene eller handlingene som avgjør hvorvidt det er krenkende og dermed uønsket. Bestemmelsen gjelder ansatte i samme virksomhet, både over- og underordnede, og favner langt videre enn straffelovens bestemmelser om seksuelle overgrep. Det betyr at seksuelle krenkelser som ikke rammes av straffelovens bestemmelser, men som

kan defineres som seksuell trakassering, kan gi grunnlag for arbeidsrettslige sanksjoner fra arbeidsgiver.

4.2.2.3. Arbeidsmiljølovens bestemmelser

Hvis den anklagede er ansatt, må arbeidsgiver forholde seg til arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til sakens arbeidsrettslige side. Arbeidsgiver har et selvstendig ansvar for å vurdere de arbeidsrettslige sidene av saken, uavhengig av om saken blir politianmeldt eller ikke.

1. Suspensjon

En ansatt bør tas ut av stilling (suspenderes) når det er grunn til å anta at vedkommende har gjort seg skyldig i atferd som kan føre til avskjed, og hensynet til tjenesten gjør det påkrevd at han/hun tas ut av tjeneste mens saken undersøkes. Suspensjon skal alltid tidsbegrenses. Alternativt kan den ansatte overføres til annen type tjeneste så lenge undersøkelsen av atferden foregår.

2. Avskjed

Avskjed innebærer at arbeidsavtalen heves og arbeidsforhold opphører med øyeblikkelig virkning. Den ansatte har da ikke rett til å utføre sitt arbeid eller motta lønn. Avskjed kan bare gis når det foreligger et grovt brudd på plikter og vesentlig mislighold av arbeidsavtalen.

3. Oppsigelse

Oppsigelse innebærer at arbeidsavtalen sies opp og arbeidsforholdet opphører når oppsigelsestiden er utløpt. Arbeidstaker har rett til å arbeide og få lønn i oppsigelsestiden.

Vilkårene for å kunne avskjedige eller si opp den ansatte må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Disse vilkårene kan være oppfylt selv om en sak blir henlagt eller en ansatt blir frifunnet i en straffesak. Arbeidsgiver har imidlertid bevisbyrden og må dokumentere at arbeidstaker har foretatt seg noe som kan gi grunnlag for arbeidsrettslige sanksjoner. En henleggelse eller frifinnelse i rettssystemet innebærer at den anklagede i strafferettslig forstand er frifunnet. Det kan likevel være funnet grunnlag for arbeidsrettslige sanksjoner, og arbeidsgiver vil derfor måtte kunne ta stilling til om det er grunnlag for fortsatt å ha tillit til den anklagede. Arbeidstaker har rett til å uttale seg før det blir truffet avgjørelse som arbeidsrettslige sanksjoner, og han /hun har rett til å la seg bistå av tillitsvalgt eller annen bisitter.

5 Søndagsskolen Norges verdier

5.1 Utdrag av Verdidokument for Søndagsskolen Norge.

5.1.1 Visjon og formål

Søndagsskolen Norges visjon er: «Jesus til barna!».

Vi ser på søndagsskolearbeidet som kirkens mest grunnleggende arbeid. Jesus satte barna i sentrum. Vi vil derfor kalle og utruste medarbeidere til denne viktige tjenesten for barna. Dette vil vi gjøre i samarbeid med Den norske kirke og andre lutherske kirker og organisasjoner. Der det er naturlig vil vi også søke samarbeid med andre evangeliske frikirker og organisasjoner.

§1.3 i grunnreglene tydeliggjør dette:

Søndagsskolen Norges oppgave er å fremme søndagsskolevirksomheten i vårt land, arbeide for at nye søndagsskoler blir opprettet, styrke de bestående og knytte dem nærmere sammen til større enhet og kraft i arbeidet.

Alle medarbeidere skal bidra til gjennomføring av Søndagsskolen Norges formål.

Hovedsaken i Søndagsskolen Norge er vårt og barnas forhold til Gud. På søndagsskolene/barnegruppene ønsker vi å formidle evangeliet slik at barna kan bli kjent med Jesus og leve som hans disipler. Evangeliet er budskapet om Jesu død og oppstandelse, og at vi ved dåpen og troen tar imot Jesus og hans nåde. Alt søndagsskolearbeid, som primært er formidlingen av bibelfortellingene, har denne hovedsak som prioritet. Den kristne tro formidles imidlertid ikke bare gjennom forkynnelse og undervisning, men også gjennom de holdninger som preger vårt liv og vårt virke. Til denne tjeneste utrufter Gud oss ved Den Hellige Ånd med ulike nådegaver.

5.1.2 Fellesskapsverdier i Søndagsskolen Norge

Søndagsskolen Norge har følgende fellesskapsverdier i sin virksomhet:
Trivsel, Respekt, Omsorg, Nyskapning og Kvalitet.

5.1.3 Barna

Alle barn er skapt og ønsket av Gud. Ethvert barn er en enestående person som har rett til å bli elsket slik som det er.

Barndommen er en verdifull og unik tid i menneskets liv, og ikke bare et forstadium til det voksne liv. Det er viktig at barnet får lov til å være barn. Det barnet opplever og erfarer i barndommen er avgjørende for barnets videre liv. Barnet trenger derfor nærværende voksne som kan gi det omsorg og ballast til livet.

Ved siden av foreldrene/foresatte, som er barnets nærmeste, ønsker Søndagsskolen Norge gjennom sine medarbeidere å gi barnet nære relasjoner. Barna skal møtes med respekt og kjærlighet. Barn må ikke utsettes for psykiske, fysiske eller åndelige overgrep. Personer som har utsatt barn for slike overgrep eller unnlatt å reagere ved slike overgrep mot barn, er ikke velkomne som medarbeidere i Søndagsskolen Norge. Medarbeidere i søndagsskolene/barnegruppene må være bevisst sin forbildefunksjon i møte med barna.

5.2 Søndagsskolen Norges verdier i forhold til grenseoverskridende adferd, seksuell trakassering, seksuelle krenkelser og overgrep.

Søndagsskolen Norge har nulltoleranse i forhold til grenseoverskridende adferd, seksuell trakassering, seksuelle krenkelser og overgrep.

Det skal være trygt for alle å tilhøre en søndagsskole/barnegruppe som er innmeldt i Søndagsskolen Norge, og alle som er med i vårt arbeid skal oppleve seg sett og ivaretatt. Vi skal ha respekt for hverandres grenser. Søndagsskolen Norge ønsker å ha god kompetanse og bevisstgjøring omkring temaet grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser. Ved forebygging og skolering vil vi skape gode og sunne holdninger og derved motvirke at seksuelle krenkelser skjer.

Søndagsskolen Norge vil også legge til rette for at dersom noen opplever eller har opplevd grenseoverskridende adferd eller seksuelle krenkelser i våre sammenhenger skal det være trygt å melde dette. De skal oppleve at de får støtte og blir tatt på alvor, og at de blir ivaretatt gjennom hele prosessen.

DEL 2: HANDLINGER

Fordeling av ansvar og prosedyrer slik det er beskrevet i denne delen, forutsetter at Søndagsskolen Norge er laget eller gruppens hovedorganisasjon. Dersom laget eller gruppens hovedtilhørighet ligger hos en annen organisasjon, forsamling eller menighet skal Søndagsskolen Norge ved generalsekretær tilby seg å gi ledelsen i den aktuelle organisasjon, forsamling eller menighet hjelp til å håndtere saken på en så god måte som mulig, i samsvar med Søndagsskolen Norge sine retningslinjer. (Jf. kap. 10.50)

6 FORDELING AV ANSVAR

6.1 Målsetting

Målet er at

- kunnskap om seksuelle krenkelser skal bli tatt på alvor, og at sakene blir behandlet i tråd med organisasjonens retningslinjer, på en ryddig og tydelig måte
- de involverte parter skal bli ivaretatt på en ryddig og omsorgsfull måte, i tråd med organisasjonens retningslinjer
- enhver sak blir avsluttet på en kvalitetsmessig god måte

6.2 Landsstyret – politisk ansvar

Landsstyret

- har ansvar for at organisasjonen har retningslinjer
- skal vedta og revidere organisasjonens retningslinjer
- skal bli informert om at det pågår sak, og får gjennomgang av sakens innhold når den er ferdigbehandlet.
- når det foreligger en sak, informeres landsstyrets leder om innholdet i denne.

6.3 Generalsekretæren – formelt, administrativt ansvar

Generalsekretærens administrative ansvar består i

- å følge opp retningslinjene

«Retningslinjer for håndtering av grenseoverskridende adferd og seksuelle krenkelser»
vedtatt i landsstyret 09.06.17 i sak 31/17. Revidert siste gang i landsstyret 12.02.21 i sak 10/21.

- å nedsette en koordineringsgruppe
- å tilrettelegge for at koordineringsgruppa får nødvendig kompetanse
- at organisasjonen har tilgang på nødvendig ekstern fagkompetanse
- å ivareta forebyggende tiltak, opplæring, informasjonshåndtering og prosedyrer
- kontakt med media

Generalsekretærens ansvar i saksgangen handler om at

- ressursgruppa konsulteres
- koordineringsgruppa iverksetter sitt arbeid
- det sikres at alle aktuelle instanser i- og utenfor organisasjonen får nødvendig informasjon
- behovet for en ekstern evaluering av saksbehandlingen vurderes

6.4 Ressursgruppa – rådgivende ansvar

Rollebeskrivelse

Står direkte under generalsekretæren og er et kvalitetssikringsorgan.

Den består av eksterne og interne personer med relevant faglig kompetanse. Det bør være representert juridisk, psykologisk og personalfaglig kompetanse. Ressursgruppa kan også innhente kompetanse eksternt fra for eksempel Stiftelsen Kirkelig Ressurscenter

Ressursgruppa kan brukes til å

- vurdere koordineringsgruppas planlagte framgangsmåte i nye saker
- gi koordineringsgruppa tilgang på nødvendig faglig veiledning underveis i saksbehandlingen
- vurdere sakshåndteringen når en sak er avsluttet

6.5 Koordineringsgruppa – utøvende ansvar

Rollebeskrivelse

Er en fast sammensatt gruppe som består av minimum tre ansatte fra virksomhetens hovedkontor. Dette er generalsekretær, assisterende generalsekretær, samt en ansatt tilknyttet virksomhetens kommunikasjonsarbeid. Disse jobber sammen som team. Begge kjønn skal være representert.

Koordineringsgruppa skal

- Utrede og håndtere saken i nær kontakt med den instansen som har det formelle ansvaret.
- Sørge for at prosessen ivaretar
 - den utsatte og dennes familie
 - den anklagede og dennes familie
 - den sammenhengen som har vært den lokale arenaen som anklagene er knyttet til (forsamling, arrangement, leirsted)
- Ulike personer i koordineringsgruppa skal være kontaktperson for henholdsvis den utsatte og den anklagede.

Koordineringsgruppa har

- ansvar for at retningslinjene blir fulgt opp i møte med de ulike berørte parter
- utøvende ansvar og myndighet i saken, gitt av generalsekretæren og gjennomført i samarbeid med lokal- og regionalledd
- ansvar for oppsummering og evaluering etter at en sak er avsluttet

• 7 Organisasjonens prosedyrer for forebygging og skolering ved seksuelle krenkelser og overgrep

7.1 Overordnet mål

1. å forebygge at seksuelle krenkelser skjer i organisasjonen ved å skape åpenhet, gi informasjon og gjennomføre forebyggende tiltak
2. at alle ansatte i organisasjonen får nødvendig kunnskap om hva seksuelle krenkelser er, hvilke skadevirkninger det medfører og hvilke rutiner organisasjonen har for sakshåndtering.

7.2 Prosedyre I - Rekruttering av nyansatte

7.2.1 Målet er:

1. at ingen som tidligere har utført seksuelt krenkende handlinger blir ansatt i vår organisasjon.
2. at nyansatte får en tydelig oppfatning av organisasjonens holdning til håndtering av seksuelle krenkelser

7.2.2 Prosedyre:

1. Stillingsutlysning skal inneholde informasjon om at politiattest vil bli innhentet
2. Ved ansettelse innhentes det opplysninger som skal gi informasjon om følgende forhold:
 - a. Alle tidligere ansettelsesforhold og hvorfor disse opphørte
 - b. Tillitsverv i kirke og organisasjoner
 - c. Om søkeren har blitt anmeldt eller anklaget for seksuelle krenkelser eller andre straffbare forhold.
3. Referanser sjekkes nøye
4. Politiattest innhentes
5. Ved ansettelse gjøres den nyansatte kjent med organisasjonens retningslinjer for seksuelle krenkelser.
6. De organer i organisasjonen som har ansettelsesmyndighet skal påse at de nødvendige retningslinjer i forbindelse med ansettelse blir fulgt.

7.3 Prosedyre 2 - Rekruttering av nye frivillige

7.3.1 Målet er:

1. at ingen som tidligere har utført seksuelt krenkende handlinger blir frivillige i vår organisasjon.
2. at nye frivillige får en tydelig oppfatning av organisasjonens holdning til håndtering av seksuelle krenkelser

7.3.2 Prosedyre:

1. potensielt nye frivillige orienteres om at man må levere politiattest før man kan starte som frivillig i organisasjonen
2. politiattest innhentes
3. nye frivillige informeres om organisasjonens holdninger og retningslinjer ift seksuelle krenkelser.

7.4 Prosedyre 3 - Innhenting av politiattest

7.4.1 Målet er:

1. å sikre at personer som tidligere er dømt for seksualforbrytelser eller som for tiden er siktet/tiltalt for slike handlinger ikke kommer i en posisjon der de kan begå overgrep.
2. å sikre gode rutiner for innhenting og registrering av politiattester

7.4.2 Prosedyre:

1. Det skal innhentes politiattest av følgende personer:
 - a. Alle ansatte
 - b. Alle hovedledere
 - c. Alle medledere i grupper
 - d. Alle ledere som deltar på leir eller andre arrangementer med overnatting
 - e. Ungdommer mellom 15-18 år skal også fremvise politiattest dersom de er medledere, hjelpeledere eller deltar som ledere på leir. Dersom personen er mindreårig må også en av foreldrene undertegne søknadsskjemaet.
 - f. Alle tillitsvalgte
2. Det innhentes normalt ikke politiattester på foreldre og andre hjelpere som kjører eller kortvarig hjelper til på ulike arrangementer. Personer som utfører kun administrative oppgaver, som revisor eller regnskapsfører, kan unntaksvis fritas for plikt til å levere politiattest.
3. Politiattest uten merknad behandles på følgende måte:
 - a. Fremvises ved personlig fremmøte til hovedleder, leirleder, søndagsskolekonsulent eller sentralt ansatte.

- b. Politiattesten kan også sendes per post eller Digipost. (ikke per e-post)
 - c. Politiattesten må være original. (ikke kopi).
 - d. Fremvist politiattest registreres i vårt medlemsregister.
 - e. Hvis en person er avkrevd politiattest i en annen tilsvarende sammenheng og denne attesten ikke er eldre enn ett år, kan denne attesten fremvises. Ved flytting kreves ny attest.
4. Politiattest med merknad behandles på følgende måte:
- a. Den som har levert attest med merknad kan ikke være ansatt eller frivillig i organisasjonen
 - b. Den som tar imot politiattesten kontakter generalsekretær umiddelbart.
 - c. Meldingen tas opp som sak i koordineringsgruppa vedrørende seksuelle krenkelseser.
5. Ikke fremvist politiattest behandles på følgende måte:
- a. En person kan ikke ansettes eller brukes som frivillig i organisasjonen før politiattest uten merknad er fremvist.
Footnote: Politiet tillater ikke at man får flere politiattester med samme formål. Derfor vil det ikke være mulig å fornye politiattesten dersom man har levert denne til en annen organisasjon e.l. I slike tilfeller må administrasjonen vurdere om personen kan være frivillig i organisasjonen.
 - b. For personer som allerede var ansatt eller frivillig i organisasjonen på det tidspunkt denne prosedyren trådte i kraft, anbefales det også fremvisning av politiattest.
6. Alle politiattester, både med og uten merknader, skal behandles strengt konfidensielt, inkludert eventuelle notater gjort utenom. Politiattester og eventuelle notater leveres tilbake til vedkommende ved forespørsel, eller makuleres så snart det er registrert i medlemsregisteret/ansatterregisteret.
7. Det lages informasjonsplan om innhenting av politiattest sentralt, og legges inn i lokal handlingsplan for krets.
8. Ledere i alle nye søndagsskoler må levere politiattester for at Søndagsskolen skal bli registrert som medlemmer. Søndagsskoler som er registrert fra før får også tilbakemelding om det samme, når de tar kontakt eller kontaktes.
9. Søndagsskolen Norge vil i tillegg til levert politiattest, sterkt anbefale alle sine medlemssøndagsskoler til alltid å ha to voksne til stede på samlinger for og med barn.

7.5 Prosedyre 4 - Kursing og opplæring av ansatte og frivillige

7.5.1 Målet er:

1. at alle ansatte og frivillige i organisasjonen får nødvendig kunnskap om hva seksuelle krenkelser er, hvilke skadevirkninger det medfører og hvilke rutiner organisasjonen har for sakshåndtering.
2. at alle ansatte i organisasjonen har fokus på forebygging av seksuelle krenkelser i møte med frivillige og i gjennomføringen av ulike typer samlinger og arrangement.

7.5.2 Prosedyre:

1. Alle nyansatte får en grundig innføring i organisasjonens holdninger og rutiner for forebygging og håndtering av seksuelle krenkelser.
2. Temaet har fokus på minst samling for ansatte per år.
3. Jevnlig info via Åpen Post og andre informasjonskanaler.
4. Temaet tas opp på inspirasjonssamlinger og Sprell Levende-konferanser.
5. Temaet tas opp med jevne mellomrom i NyhetsSprell.

7.6 Prosedyre 5 - Gjennomføring av ulike samlinger og arrangement

7.6.1 Målet er:

1. at ingen barn eller voksne i lokale søndagsskoler eller barnegrupper utsettes for seksuelle overgrep på samlinger og arrangementer i regi av Søndagsskolen Norge.
2. at ingen ansatte eller frivillige i Søndagsskolen Norge utsettes for situasjoner der de kan bli mistenkt for seksuelle overgrep.

7.6.2 Prosedyre:

1. Alle ledere på arrangementer med overnatting skal levere politiattest, også de som kun er med på det aktuelle arrangementet.
2. Det innhentes normalt ikke politiattester på foreldre og andre hjelpere som kjører eller kortvarig hjelper til på ulike arrangementer. Unntaket er dersom disse stiller som nattevakt på leir eller lignende.
3. Det skal på en hver samling og arrangement for barn tilstrebes å være to voksne til stede. Det skal så langt det er mulig unngås at ledere er alene med barn i situasjoner hvor muligheten for seksuelle krenkelser er til stede. Ved overnatting skal det alltid være to ledere til stede dersom man må gå inn på et rom hvor det sover barn.
4. Det lages en handlingsplan i forkant av hvert arrangement, for eksempel leirer, på hvordan seksuelle krenkelser skal forebygges.

8 Prosedyre for medarbeidere som får mistanke eller melding om seksuelle krenkelser

8.1 Mål

Informasjonen formidles til generalsekretær raskest mulig, og den som opplever seg krenket blir tatt på alvor.

8.2. Prosedyre 6

8.2.1 Meldinger skal gis videre til generalsekretæren

Den som får mistanke om eller kjennskap til at noen er eller har vært utsatt for seksuelle krenkelser skal straks ta dette opp med en ansatt i organisasjonen. Den ansatte som mottar en slik melding skal sørge for at den umiddelbart kommer videre til generalsekretæren. Også anonyme henvendelser skal meldes til generalsekretæren.

8.2.2 Den anklagede skal ikke kontaktes

Den som har fått en melding om seksuelle krenkelser, skal under ingen omstendighet selv ta saken opp med den anklagede. Videre oppfølgingsansvar ligger hos generalsekretær.

9 TAUSHETS-, AVVERGE- og MELDEPLIKT

Taushetsplikt innebærer plikt til å holde opplysninger om andres personlige forhold hemmelig. Lover som regulerer taushetsplikt er knyttet til forvaltningsloven §13 (alle kirkelige ansatte, dvs. også alle ansatte i kristne organisasjoner), straffeloven §211 (prester) og helsepersonelloven §21 (diakoner som er sykepleiere).

9.1 Taushetsplikt for spesielle yrkesgrupper

Offentlige tjenestemenn og enkelte andre yrkesgrupper, for eksempel ordinerte prester, advokater og helsepersonell, har lovfestet taushetsplikt. Det betyr at de kan straffeforfølges, dersom de bryter sin taushetsplikt uten samtykke fra den det gjelder.

9.2 Taushetsplikt for alle ansatte og tillitsvalgte

Andre ansatte i organisasjonen og frivillige medarbeidere har ikke en slik lovfestet taushetsplikt som gjør at de kan straffeforfølges ved taushetsbrudd. Men de har en avtalebasert taushetsplikt, og det må være en klar regel i vår organisasjon at den som betror seg til noen, skal være 100 % trygg på at dette ikke kommer videre. En sjelesørger har alltid taushetsplikt om det han/hun får kjennskap til gjennom fortrolige samtaler. Dersom informasjon om krenkende handlinger kommer som en betroelse i en sjelesorgsamtale, og den som forteller om det er over 18 år, må en derfor få vedkommendes tillatelse til å melde fra til organisasjonen. Denne tillatelsen bør en få skriftlig.

9.3 Problemstillinger knyttet til taushetsplikten

Dersom en ikke får tillatelse fra den utsatte til å gi informasjonen videre, skal en be om lov til å melde sakens innhold til generalsekretæren med navn på den anklagede, uten å oppgi hvem anklagen kommer fra. Den utsatte skal få tilbud om videre samtaler med en egnet samtalepartner. Den som melder saken til organisasjonen og den som følger opp med videre samtaler, har rett på bistand og veiledning fra koordineringsgruppa. Det er ikke brudd på taushetsplikten og en trenger ikke tillatelse fra den det gjelder for å drøfte taushetsbelagt informasjon med en overordnet, dersom alle de involverte personene blir anonymisert.

9.4 Betroelse fra barn under 16 år

Dersom informasjon om krenkelses kommer som en betroelse fra et barn under 16 år, er det viktig å ikke love hemmeligholdelse. En må lytte nøye til det barnet forteller, prøve å finne ut om det har snakket med andre om dette tidligere og eventuelt med hvem. En må forklare at dette er så alvorlig at foreldre/foresatte må få vite om det. Dersom barnet motsetter seg dette, må en bruke tid på å forklare hvorfor det er viktig. Jo eldre barnet er, jo viktigere er det å prøve å få barnet til å forstå hvorfor en må gå videre med en slik opplysning. Men uansett om barnet gir samtykke eller ikke, skal en normalt melde fra til foreldrene, forutsatt at det ikke er grunn til å tro at foreldrene er involvert i krenkelsen.

Den som har fått informasjonen, skal ikke kontakte foreldrene før en har meldt saken til generalsekretæren og fått veiledning fra koordineringsgruppa på hvordan en skal gå fram. Normalt vil en fra koordineringsgruppa være med i samtalen med foreldrene. Koordineringsgruppa har også ansvar for hvordan barnet skal følges opp videre.

9.5 Betroelse fra en person mellom 16 og 18 år

Dersom betroelsen kommer fra en person mellom 16 og 18 år, trenger man normalt samtykke fra personen for å gå videre med informasjonen til foreldre eller generalsekretæren. En kan tenke seg unntak der det er snakk om svært grove anklager. Uansett skal en i slike tilfeller melde saken anonymt til generalsekretæren og få råd fra koordineringsgruppa om hva som er riktig å gjøre.

9.6 Informasjon om krenkelse i skriftemål

Dersom en som har begått seksuelle krenkelses tar dette opp i en skriftemålssamtale, skal sjelesørgeren ikke tilsi syndenes forlatelse uten at krenkeren er villig til å ta ansvar for sine handlinger. Det betyr at vedkommende selv melder eller gir tillatelse til at saken meldes til organisasjonen. En sjelesørger må her være bevisst på at krenkeren kan bekjenne krenkelsene utelukkende som utroskap eller synd på det seksuelle området, uten å ha noen forståelse av ansvaret han/hun har i kraft av sin rolle eller maktposisjon. Hvis krenkeren ikke er villig til å melde saken, kan det også indikere en gjentakelsesfare, og sjelesørgeren må søke råd hos en overordnet uten å oppgi krenkerens identitet. Koordineringsgruppa kan også være en rådgivningsinstans.

9.7 Avvergeplikten

I - Avvergeplikten er regulert gjennom straffelovens §196 og pålegger alle borgere å avverge en rekke alvorlige forbrytelser. I sammenheng med samvær med barn i kirken, vil denne plikten oftest være aktuell når det gjelder å avverge mot vold og seksuelt misbruk av barn og ungdom.

II - Avvergeplikten ble innskjerpet i 2010. Det ble i den forbindelse pålagt avvergeplikt når det er «mest sannsynlig» at en forbrytelse pågår eller vil bli begått. Plikten handler altså ikke om forbrytelser i fortiden.

III - Avvergeplikten «gjelder uten hensyn til taushetsplikt», og setter dermed all slags taushetsplikt til side.

IV – Avvergeplikten forplikter alle borgere å avverge forbrytelser «gjennom anmeldelse eller på annen måte.» Dvs. at man selv skal vurdere hvordan dette best gjøres. Det er viktig å merke seg at avvergeplikten ikke er oppfylt før forbrytelsen virkelig er avverget!

9.8 Meldeplikt til Barnevernet

I – Barnevernloven §6, 4 regulerer meldeplikten til barnevernet. Lovverket pålegger kontakt med barnevernet for en rekke profesjoner og organisasjoner «når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt og når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.»

II – Alle norske borgere kan melde bekymring for barn og ungdom til barnevernet. Selv om man ikke via profesjon har meldeplikt, har man likevel mulighet til å melde bekymring til barnevernet.

10 PROSEDYRE FOR KOORDINERINGSGRUPPA

10.1 Generelle prosedyrer

Koordineringsgruppa skal umiddelbart avklare om saken skal politianmeldes. Hvis det er aktuelt med politianmeldelse, skal videre saksgang samordnes med politiet, slik at politiets arbeid ikke hindres.

Det skal nedfelles skriftlige referater fra alle formelle samtaler som finner sted mellom organisasjonen og de berørte parter.

10.2 Prosedyre 7: Koordineringsgruppa i forhold til den utsatte

10.2.1 Mål

Målet er at

I organisasjonen får avklart de faktiske forhold knyttet til anklagen og den utsattes opplevelse av det

II den utsatte skal oppleve å bli tatt på alvor, dvs.

- skal oppleve å bli ivaretatt i hele prosessen
- få hjelp til å avklare og plassere skyld og ansvar
- til enhver tid få så korrekt og utfyllende informasjon som mulig
- i størst mulig grad få mulighet til å bearbeide sine vonde opplevelser å ivareta den utsattes familie best mulig

10.2.2 Prosedyre når den utsatte er under 18 år

I Avhengig av barnets alder og modenhet må barnet få informasjon om hvem som informeres og hva som skjer videre i saken.

II Barnets foreldre/foresatte skal som en hovedregel informeres så snart som mulig, forutsatt at det ikke er grunn til å tro at de nærmeste foresatte er involvert i krenkelsen. Barn mellom 16 og 18 år må imidlertid få uttale seg før foreldre/foresatte blir kontaktet, og det skal sterke

grunner til før foreldre/foresatte blir kontaktet mot barnets vilje. En må i slike tilfeller bruke tid på å motivere ungdommen til å samtykke. Dersom krenkelsene blir kjent av flere enn ungdommen og organisasjonens ledelse, skal foreldre/foresatte involveres umiddelbart.

III Helsesøster eller barnevernstjenesten kan kontaktes for hjelp til videre oppfølging av barnet, dersom foreldre/foresatte samtykker til det.

IV Hvis en har pålitelig kunnskap om at barn har blitt utsatt for visse straffbare seksuelle krenkelser (voldtekt, seksuell omgang med barn under 14 år, incest og blant annet seksuell omgang med fosterbarn), og det er fare for at nye krenkelser vil kunne finne sted, er det straffbart å ikke forhindre dette ved å melde saken videre. Denne såkalte avvergeplikten gjelder alle, og hensikten er å forhindre at forbrytelser gjentar seg. Det betyr at en må melde bekymringen til noen som fører saken videre. Barnevernstjenesten eller politiet skal alltid kontaktes i de tilfeller der det er reell fare for nye krenkelser.

V Det er barnets foreldre/foresatte som i utgangspunktet skal ta avgjørelse om eventuell politianmeldelse på barnets vegne, hvis ikke saken er gitt videre til barnevernet. Organisasjonen kan også anmelde på barnets vegne. I grove tilfeller kan organisasjonen tipse politiet, slik at de på eget initiativ kan sette i gang etterforskning og reise eventuell tiltale.

VI Den utsattes nærmeste familie kontaktes med tilbud om oppfølging.

10.2.3 Prosedyre når den utsatte er over 18 år

I Den utsatte skal bli bedt om å gi en skriftlig framstilling av anklagene, eller alternativt underskrive en skriftlig nedtegning av det hun/han har fortalt muntlig.

II Den utsatte skal gi sitt samtykke til hvem som skal få kjennskap til hennes/hans identitet.

III Den utsatte skal få beskjed om hvem i koordineringsgruppa som er hennes/hans kontaktperson, som hun/han kan henvende seg til med spørsmål.

IV Kontaktpersonen skal sørge for at den utsatte uoppfordret og så raskt som mulig får all relevant informasjon i saken som ikke er taushetsbelagt. Det omfatter blant annet:

- tidsaspektet i saken
- hvilke organer som behandler saken
- hvem som blir informert
- hvordan organisasjonen vurderer skyldspørsmålet
- hva den anklagede eventuelt erkjenner

- hvilke konsekvenser saken eventuelt får for den anklagede

V Den utsatte og den utsattes nærmeste familie skal umiddelbart få tilbud om kontakt med relevant fagperson.

VI Den utsatte skal få jevnlig informasjon om sakshåndteringen og gjøres kjent med når organisasjonen anser en sak som ferdigbehandlet. Det kan gjøres ved et brev, en samtale eller på annen måte.

VII I saker der organisasjonen har konkludert med at seksuelle krenkelser har funnet sted, skal en innen et år etter at en sak er ferdigbehandlet, gi den krenkede mulighet til en oppsummeringssamtale. Denne samtalen skal inneholde følgende spørsmålsstillinger:

- Hvordan den krenkede har opplevd organisasjonens måte å håndtere saken på?
- Om det er noe hun/han ønsker organisasjonen skulle gjort annerledes?
- I hvilken grad hun/han har opplevd seg ivaretatt?
- Andre kommentarer hun/han ønsker å komme med?

10.3 Prosedyre 8 Koordineringsgruppa i forhold til den anklagede

10.3.1 Mål

Målet er

I at organisasjonen får avklart de faktiske forhold knyttet til anklagen og får høre den anklagedes versjon av historien

II å behandle og ivareta den anklagede i tråd med organisasjonens retningslinjer, noe som blant annet innebærer:

- å avklare ansvarsforholdet
- å gi den anklagede informasjon om saksgang og rettigheter
- å gi den anklagede tilbud om en sjelesørger eller annen fagperson utenfor organisasjonen Jf. Straffelovens kapittel 19, §139.

III å ivareta den anklagedes familie best mulig

IV å stoppe eventuelle krenkelser som fortsatt kan pågå eller forhindre at flere blir utsatt for krenkelser

V å legge til rette for at ansvarlig instans kan iverksette nødvendige tiltak overfor krenker, i saker der det er avklart at det har skjedd en krenkelse

10.3.2 Prosedyre om sak ikke politianmeldt

Denne prosedyren brukes når en sak ikke er politianmeldt. Hvis en sak er politianmeldt, vil en avklare med politiet når en kan ta kontakt med den anmeldte, og gjøre det i samråd med politiet.

I Når det foreligger en skriftlig redegjørelse fra den utsatte, skal saken drøftes i **ressursgruppa**.

II Deretter tas saken tas opp med den anklagede.

III Samtalen planlegges i nært samarbeid med søndagsskolekonsulent og/eller den anklagedes nærmeste overordnede.

IV Samtalen gjennomføres av to personer, minst en av de to skal normalt være fra **koordineringsgruppa**.

Innkallingen til den første samtalen skal normalt skje ved at en kontakter den anklagede på telefon, samtidig som en sender en skriftlig invitasjon til samtalen. Den anklagede skal få informasjon om retten til å ha med seg en bisitter. Dersom saken gjelder en ansatt, er det naturlig at koordineringsgruppa henviser til at en representant for Medarbeiderforeningen eller tillitsvalgt kan være bisitter dersom vedkommende ønsker det.

V Innholdselementer som er relevant å vurdere i den første samtalen:

Orientering om bakgrunnen for samtalen.

- Orientering om at samtalen er å anse som en tjenestesamtale mellom anklagede og organisasjonen (ikke sjelesorgsamtale).
- Informasjon om de rettigheter han/hun har og de rutiner organisasjonen følger.
- Invitere den anklagede til å fortelle sin versjon av historien.
- Informasjon om hvem som er hans/hennes videre kontaktperson i saksbehandlingen,

og som han/hun kan henvende seg til med spørsmål. Det er normalt enten en i koordineringsgruppa (en annen enn den utsattes kontaktperson) eller den anklagedes nærmeste overordnede.

- Gi tilbud til den anklagede og hans/hennes familie om umiddelbar terapeutisk/sjelesørgerisk hjelp av noen utenfor organisasjonen.
- Be ham/henne om å gi sin skriftlige framstilling av det saksforholdet anklagen gjelder i etterkant av samtalen.
- Avtale ny samtale for videre oppfølging.

VI Det gjøres nødvendig undersøkelser for å få bekreftet/avkreftet konkrete opplysninger.

VII Etter samtalen med den anklagede, trekker koordineringsgruppa sin konklusjon om videre behandling av saken.

VIII Den anklagede har rett til å få innsyn i sakens dokumenter, det betyr rett til å få referater fra alle formelle samtaler som vedkommende selv har vært en del av. Han eller hun har også rett til å få innsyn i hvilke anklager den utsatte har kommet med, men har ikke rett til å lese vedkommendes skriftlige historie.

IX Den anklagede skal få informasjon om hva som skjer videre, hvilke organer/personer som skal behandle saken og tidsaspektet for den videre prosessen.

X Koordineringsgruppa skal umiddelbart vurdere om en vil anbefale ansvarlig instans å ta den anklagede ut av stilling eller tillitsverv mens saken er til behandling. Hvis det er grunn til å anta at vedkommende har gjort seg skyldig i forhold som kan føre til avskjed, er det grunn for suspensjon.

XI Avklare behovet for hjelp, støtte og informasjon til den anklagedes familie og så langt mulig legge til rette for det.

10.3.3 Prosedyre ved avklaring av at anklage ikke er troverdig

- I Den som har kommet med anklagen, skal få beskjed om at arbeidsgiver har konkludert med at anklagen ikke anses for troverdig og få vite begrunnelsen for dette.
- II En skal gjøre sitt beste for å gjenopprette tilliten til den anklagede. Det innebærer å gi informasjon om den avgjørelsen en har tatt med begrunnelse til alle instanser og personer som fra arbeidsgivers side har blitt informert om saken.
- III Den som er urettmessig anklaget, skal få tilbud om hjelp til å bearbeide de følelsesmessige belastningene saken har medført, og få dekket eventuelle økonomiske utlegg knyttet til saksbehandlingen.

10.3.4 Prosedyre når anklagen bekreftes

- I Gi en framstilling av de juridiske og etiske sidene ved saken overfor den ansvarlige instans, som denne instansen kan ha som bakgrunn for å vurdere avskjed/oppsigelse fratreden fra tillitsverv eller andre nødvendige tiltak overfor krenker.
- II Hvis anklager som gir grunnlag for oppsigelse er bekreftet, skal arbeidsgiver drøfte spørsmålet om oppsigelse med vedkommende, og sørge for at han/hun har med seg en bisitter, jf. Arbeidsmiljølovens §15.1. Videre skal en følge bestemmelsene i §15 om formkrav, frister med mer.
- III Avklare krenkerens behov for faglig bistand og skaffe det til veie om det er ønskelig.
- IV Be krenker si nei til alle forespørsler om tillitsverv og oppgaver som har med barn å gjøre.
- V Avklare hvem i og utenfor organisasjonen som skal få informasjon om saken og informere krenker om dette.

10.3.5 Håndtering av en sak som henlegges av politiet eller en ikke-anmeldt sak der ord står mot ord

- I En sak kan henlegges av politiet på grunn av foreldelse, med begrunnelse i at «intet straffbart forhold er bevist» eller på grunn av bevisets stilling. Når en sak henlegges på grunn av bevisets stilling, betyr det at saken henlegges fordi politiet anser at bevisene i saken ikke er gode nok til å føre til domfellelse. For at den anklagede skal bli dømt i en retts sak, skal det kunne bevises «utover enhver rimelig tvil» at det straffbare forholdet har skjedd. Bevissituasjonen i slike saker er krevende, fordi sakene mangler øyenvitne og fordi ord kan stå mot ord.

II En henleggelse etter bevisets stilling gir en avklaring av den strafferettslige siden ved saken. Den anklagede er frikjent for rettslig straffeskyld. Henleggelsen kan bety at den anklagede er uskyldig, men en sak kan også henlegges til tross for at politiet anser det som sannsynlig at den anklagede har gjort det han eller hun er anklaget for, jf. punkt I.

III En kristen organisasjon har et todelt mandat eller oppdrag.

1. Den har et samfunnsmandat som forplikter den til å følge samfunnets lover og de arbeidsrettslige spilleregler som gjelder. Det betyr at arbeidsgiver skal forholde seg til lovverket og rettsvesenets avgjørelser når det gjelder rettslige spørsmål.
2. Den har et teologisk/diakonalt mandat som består i å ivareta den som er blitt krenket, ansvarliggjøre den som har krenket andre og sørge for at det kristne fellesskapet blir beskyttet mot maktmisbruk. Hvis en sak blir henlagt, har organisasjonen et ansvar for å se på de teologiske og diakonale aspekter. En organisasjon som er forpliktet på kristen etikk, kan ikke nøye seg med å konstatere at ansatte og tillitsvalgte ikke er dømt for straffbare handlinger. Det må også vurderes om det til tross for henleggelse er blitt avdekket at organisasjonens verdier er blitt brutt.

IV Hensikten med å gjøre en selvstendig vurdering, er å ta stilling til om en som arbeids- eller oppdragsgiver fortsatt kan ha tillit til den anklagede eller om anklagene må få konsekvenser for vedkommendes stilling eller tillitsposisjon.

V Når en tar stilling til tillitsforholdet til den anklagede og dermed til spørsmålet om vedkommende fortsatt kan inneha en stilling eller tillitsposisjon, befinner en seg på en sivil arena. Det er derfor naturlig å bruke sivilrettens tankegang om sannsynlighetsovervekt som grunnlag for avgjørelsen, jf. punktet over.

VI Dersom koordineringsgruppa konkluderer med at en fester lit til den utsattes historie, skal en følge de rutiner som beskrives i punkt 2c ovenfor.

VII Den anklagede kan be generalsekretæren vurdere om en ekstern instans skal gjennomgå koordineringsgruppas sakshåndtering for å vurdere arbeidets kvalitet og om gruppa har oversett viktige momenter som bør tillegges vekt.

VIII Den anklagede har rett til å gå til sivilt søksmål mot organisasjonen, dersom han eller hun mener seg fratatt stilling på feilaktig grunnlag.

10.4. Prosedyre 9: Når Søndagsskolen Norge er organisasjon

#1

- egne arrangement

10.4.1 Definisjon

Med egne arrangement menes lokale/regionale/nasjonale arrangement i regi av Søndagsskolen Norge, leirarbeid i Søndagsskolen Norge sin regi, samt søndagsskoler og barnegrupper og (el. såkalte «nabolagssøndagsskoler») som ikke har en direkte tilknytning til en menighet/forsamling, men har et medlemskap hos Søndagsskolen Norge.

Prosedyren gjelder miljøer/sammenhenger hvor en anklage er framsatt eller miljøer hvor den utsatte og/eller den anklagede har tilhørighet.

Søndagsskolen Norge vil i slike sammenhenger være en såkalt organisasjon #1, dvs. være den primære arrangøren av sammenhengen/miljøet anklagen er framsatt i.

10.4.2 Mål

Målet er å:

I Håndtere saken på en så god måte som mulig, i samsvar med organisasjonens retningslinjer

II Gi deltakerne på arrangementet/sammenhengen/miljøet den nødvendige bistand slik at man i størst mulig grad kan fungere som et omsorgsfellesskap, preget av åpenhet og ivaretagning av de involverte parter og av de som tilhører miljøet/sammenhengen.

10.4.3 Prosedyre

I Når en sak er kommet til generalsekretæren, kontakter koordineringsgruppa umiddelbart ledelsen for arrangementet/sammenhengen/miljøet for å:

- avklare faktiske forhold og situasjonen
- bli enig om videre håndtering av saken
- avtale hvem fra ledelsen i arrangementet/sammenhengen/miljøet og hvem fra koordineringsgruppa som skal være kontaktpersoner fra hver av dem og sørge for at saken håndteres videre i tett samarbeid. (I mange tilfeller vil det være naturlig at koordineringsgruppa overtar ledelsen av saken helt på den lokale ledelsens vegne.)

II Ledelsen for arrangementet/sammenhengen/miljøet skal få en skriftlig informasjon om vanlige reaksjoner i kristne fellesskap når seksuelle overgrep avdekkes.

III Ledelsen for arrangementet/sammenhengen/miljøet skal få tilbud om bistand i

vurderingen av om saken skal politianmeldes, noe som må drøftes med den utsatte og avgjøres av han eller henne, eller dennes foresatte, dersom vedkommende er mindreårig.

- håndteringen av evt. tjenesteforhold som den anklagede har i det kristne miljøet (som ansatt, tillitsvalgt eller frivillig medarbeider).
- hvordan det kan legges til rette for at spesielt den utsatte, men også vedkommendes familie og den anklagedes familie, får omsorg og fellesskapsmulighet.
- avklaringen av krenkerens videre tilhørighet til det lokale kristne fellesskapet når en anklage er bekreftet.
- hva slags informasjon som skal gis til hvem når en sak er avklart, innad i det kristne miljøet og utad i forhold til nærmiljø og media?

IV De som har vært ansvarlige ledere lokalt/regionalt, skal få tilbud om oppfølging og bearbeiding av den følelsesmessige belastningen som håndteringen av slike saker medfører, både underveis mens saken pågår og i etterkant.

10.5 Prosedyre 10: Når Søndagsskolen Norge er organisasjon #2

- forsamlingsarbeid

10.5.1 Definisjon

Med kristne fellesskap menes forsamlinger og menigheter, samt barnegrupper, søndagsskoler og korgrupper som er tilknyttet disse og samtidig er medlemmer i Søndagsskolen Norge.

Prosedyren gjelder miljøer/sammenhenger hvor en anklage er framsatt eller miljøer hvor den utsatte og/eller den anklagede har tilhørighet.

Søndagsskolen Norge vil i slike sammenhenger som er definert være en såkalt organisasjon #2, dvs. ikke den primære arrangøren av sammenhengen/miljøet anklagen er framsatt i.

10.5.2 Mål

Målet er å

I Gi ledelsen i organisasjonen, forsamlingen eller menigheten hjelp til å håndtere saken på en så god måte som mulig, i samsvar med Søndagsskolen Norge sine retningslinjer

II Gi ledelsen i organisasjonen, forsamlingen eller menigheten bistand slik at miljøet/sammenhengen i størst mulig grad kan fungere som et omsorgsfellesskap, preget av åpenhet og ivaretaking av de involverte parter og av de som tilhører miljøet/sammenhengen.

10.5.3 Prosedyre

I Når en sak er kommet til generalsekretæren, kontakter koordineringsgruppa umiddelbart ledelsen i forsamlingen/menigheten for å:

- avklare faktiske forhold og situasjonen i miljøet/sammenhengen
- tilby støtte og hjelp til å håndtere saken
- i noen tilfeller overta ledelsen av saken på forespørsel, når ledelsen lokalt anser dette som mest sakssvarende. I slike tilfeller vil Søndagsskolen Norge opptre som den var organisasjon #1.

II Ledelsen i organisasjonen, forsamlingen eller menigheten skal få en skriftlig informasjon om vanlige reaksjoner tilsendt våre retningslinjer og oppfordres til å kontakte relevante faginstanser.

III Ledelsen i forsamlingen/menigheten skal få tilbud om bistand i:

- vurderingen av om saken skal politianmeldes, noe som må drøftes med den utsatte og avgjøres av han eller henne, eller dennes foresatte, dersom vedkommende er mindreårig.
- håndteringen av evt. tjenesteforhold som den anklagede har i det kristne miljøet (som ansatt, tillitsvalgt eller frivillig medarbeider).
- hvordan det kan legges til rette for at spesielt den utsatte, men også vedkommendes familie og den anklagedes familie, får omsorg og fellesskapsmulighet.
- avklaringen av krenkerens videre tilhørighet til det lokale kristne fellesskapet når en anklage er bekreftet.
- hva slags informasjon som skal gis til hvem når en sak er avklart, innad i det kristne miljøet og utad i forhold til nærmiljø og media.

IV De som har ansvar for sakshåndteringen lokalt/regionalt, skal få tilbud om oppfølging og bearbeiding av den følelsesmessige belastningen som håndteringen av slike saker medfører, både underveis mens saken pågår og i etterkant.

II Prosedyre for informasjonshåndtering når krisen oppstår

II.1 Mål

Målet er at

- a. de ansvarlige gir korrekt og sannferdig informasjon om saker som behandles i Søndagsskolen Norge til berørte grupper og personer, og om nødvendig til media.
- b. ulike instanser i Søndagsskolen Norge og evt. andre berørte organisasjoner får nødvendig informasjon.
- c. Søndagsskolen Norge er forberedt og i forkant når det gjelder informasjon til media.

II.2 Grunner til å informere

Informasjon om seksuelle krenkelser skal bare gis til de som krenkelsene på en eller annen måte angår. Med utgangspunkt i de rammer lovverket setter for informasjon, må en vurdere hvilke enkeltpersoner eller grupper som trenger informasjon utfra følgende grunner:

- a. Hindre ryktespredning ved å gi en kortfattet og sannferdig informasjon til det miljøet en vet at likevel kommer til å få kjennskap til saken.
- b. Gjøre det mulig for andre som kan ha opplevd krenkelser å komme fram med sine erfaringer.
- c. Sørge for at de som skal håndheve eventuelle sanksjoner, for eksempel arbeidsgiver og/eller de som har brukt krenker som leder i frivillige verv, er kjent med saken.

II.3 Prosedyre II

I - Informasjon internt i organisasjonen

Generalsekretæren er (ifølge pkt. 6.3) ansvarlig for at det sikres at alle aktuelle instanser i organisasjonen får nødvendig informasjon. Om nødvendig rådføres ressursgruppa i dette spørsmålet, og man søker å avklare/sikre:

- a. hvilke berørte parter internt i Søndagsskolen Norge som trenger informasjon når en sak er under behandling og når en sak er avsluttet. (For eksempel hvem dette gjelder på hovedkontoret, i kretser, i forsamling / menighet osv.)
- b. at adekvat informasjon blir gitt til rett tidspunkt.
- c. innholdet og omfanget av informasjonen til ulike grupper og personer.
- d. at ved suspensjon må de personer eller instanser i Søndagsskolen Norge som bestemmer hvem som skal benyttes til forskjellige tjenester få tilstrekkelig informasjon slik at suspensjonen blir effektiv i hele virksomheten.
- e. at landsstyret blir informert om alle saker som gjelder seksuelle krenkelser begått av ansatte når en sak er ferdigbehandlet (Landsstyreleder blir informert også underveis).

II - Informasjon eksternt

Generalsekretæren er (ifølge pkt. 6.3) ansvarlig for at det sikres at alle aktuelle instanser utenfor organisasjonen får nødvendig informasjon. Om nødvendig rådføres ressursgruppa i dette spørsmålet, og man søker å avklare/sikre:

- a. at andre berørte organisasjoner og instanser (for eksempel annen arbeidsgiver / menighet / forsamling) får nødvendig informasjon.

III - Informasjon overfor media

Generalsekretæren er (ifølge pkt. 6.3) ansvarlig for kontakt med media.

- a. I alvorlige saker hvor det er fare for at informasjon kan lekke ut, bør en være forberedt på å møte media. En bør for eksempel forberede en pressemelding som kan ligge klar.
- b. I alvorlige saker hvor det er fare for at informasjonen kan lekke ut, bør man også være klar til å følge de ulike sosiale media. Man bør f.eks. ha klar en uttalelse som kan legges ut, og på egne plattformer være bevisst sitt redigeringsansvar.